

โรคลมชัก ลมบ้าหมู อันตรายแบบไม่ทันตั้งตัว

ศูนย์ : ศูนย์สมองและระบบประสาท
บทความโดยแพทย์ : นพ. ชาญวิทย์ อนุเคราะห์วิทยา

โรคลมชัก หรือ ลมบ้าหมู สามารถเกิดได้กับทุกเพศทุกวัย โดยอาการแสดงไม่เพียงแต่มีการชักเกร็งกระตุกทุกส่วนของร่างกายเพียงอย่างเดียว ถ้ามีอาการเบลอ เหม่อลอย ตาค้าง วูบววน ก็เสี่ยงต่อการเกิดโรคลมชักหรือลมบ้าหมูแบบไม่ทันตั้งตัวได้ โดยอาการเหล่านี้ไม่ควรมองข้าม หากปล่อยให้มีอาการลักษณะนี้บ่อยๆ และไม่ได้รับการรักษาอาจส่งผลให้ความจำเลือนลางชั่วคราว หรือหากมีอาการกำเริบขึ้นกะทันหันอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุร้ายแรงจนทำให้บาดเจ็บหรือเสียชีวิตได้

ทำความรู้จักโรคลมชัก หรือ ลมบ้าหมู

โรคลมชัก หรือ ลมบ้าหมู

เกิดจากเซลล์สมองที่ทำงานเชื่อมโยงกันเหมือนวงจรไฟฟ้าและปล่อยคลื่นไฟฟ้าออกมาผิดปกติพร้อมกันอย่างเฉียบพลัน ส่งผลให้ระบบประสาทเกิดความผิดปกติจนไม่สามารถควบคุมตนเองหรือเกิดอาการชักซ้ำๆ โดยอาการแสดงที่เกิดขึ้นนั้น ขึ้นกับว่าเป็นส่วนของสมองที่ได้รับการกระตุ้น และอาการจะเกิดขึ้นเป็นๆ หายๆ ในระยะเวลาไม่นาน มักเกิดขึ้นทันทีและหยุดเอง แต่อาการมักเกิดซ้ำขึ้นเรื่อยๆ

สาเหตุของโรคลมชัก

โรคนี้เกิดได้จากหลายสาเหตุ ได้แก่

- โรคทางพันธุกรรมที่มักมีอาการชักร่วมด้วย
- ภาวะสมองพิการแต่กำเนิด ซึ่งเกิดตั้งแต่เมื่อทารกยังอยู่ในครรภ์
- อุบัติเหตุทำให้เกิดแผลเป็นในสมอง
- การติดเชื้อในสมอง เช่น ไข้สมองอักเสบจากการติดเชื้อไวรัส แบคทีเรีย การติดเชื้อโปรโตซัวหรือพยาธิในสมอง
- ภาวะสมองขาดออกซิเจน
- เนื้องอกในสมอง หรือมะเร็งที่กระจายจากอวัยวะอื่นๆ มาสู่สมอง
- เป็นโรคหลอดเลือดในสมองตีบ อุดตัน
- ไม่ทราบสาเหตุ ได้แก่ โรคลมชักที่ไม่พบรอยโรคในสมอง

อาการของโรคลมชัก

อาการของโรคลมชักมีหลากหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับกระแสไฟฟ้าในสมองผิดปกติที่ส่วนของสมองและรุนแรงมากน้อยแค่ไหน บางอาการสังเกตได้ยากกว่ามีอาการชักอยู่ โดยอาการชักมี ดังนี้

- **อาการชักแบบเกร็งกระตุกทั้งตัว**
โดยการส่งสัญญาณคลื่นไฟฟ้าจากส่วนลึกของสมองผิดปกติกระจายไปทั่วสมอง ผู้ป่วยส่วนใหญ่มักมีอาการชักเกร็งกระตุกหมดสติทันทีทันใด กล้ามเนื้อลำตัวและแขนขาเกร็ง หยุดหายใจชั่วคราว หน้าเขียว กัดลิ้น ปัสสาวะราด และหลับไป เมื่อตื่นตัวแล้วจะมีอาการปวดเมื่อยตามตัว เหนื่อย ปวดศีรษะ บางรายยังไม่ตื่นก็เกิดอาการชักซ้ำ
- **อาการชักเฉพาะที่**
โดยกระแสไฟฟ้าที่ผิดปกติอาจรบกวนสมองส่วนที่ควบคุมการทำงานแห่งใดแห่งหนึ่งในร่างกาย อาการชักที่เกิดจะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับตำแหน่งของสัญญาณคลื่นไฟฟ้าที่ผิดปกติบนผิวสมอง เช่น อาการกระตุกใบหน้า มุมปาก แขนหรือขา มีอาการชานอกจากนี้อาจมีอาการ เห็นแสงสว่างหรือเห็นเป็นรูปร่าง เห็นภาพหลอน คลื่นไส้ ปวดท้อง ความรู้สึกเหมือนฝัน หูแว่ว หรือใจสั่น ใจหวิว หัวใจเต้นผิดปกติ
- **อาการชักแบบเหม่อลอย**

ชักแบบเหมือนนิ่ง ตาลอย ตาค้าง ไม่รู้สึกตัวขณะ มองไปข้างหน้าแบบลอยๆ
อาการชักมักจะถูกกระตุ้นให้เกิดอาการโดยการหายใจเร็วลึก จะเกิดขึ้นนานประมาณไม่กี่วินาที จนถึงหลายย
นาที หลังจากนั้นผู้ป่วยมักจะมีอาการสับสน บางรายอาจมีอาการพูดไม่ได้
หรือยกแขนขาใดขาหนึ่งไม่ได้อีกหลายนาทีกว่าจะตื่นเป็นปกติ

การวินิจฉัยโรคลมชัก

การวินิจฉัยโรคลมชักนั้นเป็นไปได้ยาก เพราะบางอาการของโรคลมชักก็ใกล้เคียงกับโรคอื่นๆ เช่น โรคไมเกรน
หรือภาวะตื่นตระหนกเป็นต้น ดังนั้น จึงต้องใช้เวลาในการตรวจและทดสอบจึงจะทราบผลที่แน่ชัด
โดยแพทย์จะทำการซักถามข้อมูลเกี่ยวกับอาการชักจากผู้ป่วย ถึงสิ่งที่จดจำได้ในขณะที่เกิดอาการ
หรือสัญญาณเตือนต่างๆ รวมถึงสอบถามจากญาติผู้ป่วย เพื่อได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ พร้อมทั้งการตรวจเพิ่มเติม อาทิ

- การตรวจคลื่นไฟฟ้าสมอง (Electroencephalography, EEG) โดยจะติดสายไฟฟ้าในตำแหน่งต่างๆ บนศีรษะ
เพื่อตรวจหาจุดที่ปล่อยไฟฟ้าผิดปกติในสมอง ช่วยวินิจฉัยโรคลมชัก
และทำให้สามารถบอกตำแหน่งของสมองที่เกิดการชักและชนิดของการชักได้
- การตรวจเอกซเรย์ MRI Brain จะทำในบางรายที่มีอาการสงสัย ชัก
ช่วยให้แพทย์เห็นภาพความผิดปกติของสมองที่เป็นสาเหตุของโรคลมชักได้ เช่น เนื้องอกในสมอง
เลือดออกในสมอง เป็นต้น
- การตรวจทางเวชศาสตร์นิวเคลียร์เพื่อหาจุดความผิดปกติของสมองที่ทำให้เกิดอาการชัก เช่น PET scan และ
SPECT
- การตรวจเลือดหาสาเหตุทางพันธุกรรมในโรคลมชักบางชนิดที่ถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์

แนวการรักษาโรคลมชัก

โรคลมชักบางชนิดรักษาหายขาดได้ การรักษาแพทย์จะต้องวินิจฉัยก่อนว่าเป็นโรคลมชักที่มาจากสาเหตุใด
เพื่อทำการรักษาได้ถูกต้อง ได้แก่

1. **การใช้ยากันชัก** เพื่อช่วยกดสมองส่วนที่มีการปล่อยคลื่นลมชักออกมา ทำให้ไม่ชัก
โดยปัจจุบันมียากันชักหลากหลายชนิด ซึ่งการเลือกใช้ยากันชัก
แพทย์ก็จะเลือกตามความเหมาะสมของชนิดการชัก และผลข้างเคียงของยา เป็นต้น
2. **การใช้อาหารสูตรพิเศษ แบบคีโตเจนิค ไดเอท (Ketogenic Diet)** คือ อาหารที่มีสัดส่วนของไขมันสูง
คาร์โบไฮเดรตต่ำ และโปรตีนที่เพียงพอเหมาะสม
3. **การรักษาด้วยวิธีการผ่าตัด** ในกรณีที่พบเนื้องอกในสมองหรือหลอดเลือดผิดปกติ
หรืออาการชักที่ควบคุมไม่ได้ด้วยยากันชัก และตรวจเพิ่มเติมพบว่ามีจุดกำเนิดชัก ที่สามารถผ่าตัดออกได้

ผู้ป่วยโรคลมชักควรปฏิบัติตัวอย่างไร

- ควรรับประทานยากันชักอย่างสม่ำเสมอตามคำแนะนำของแพทย์ ไม่หยุดยาเอง
- หลีกเลี่ยงสิ่งกระตุ้นอาการชักเพิ่มขึ้น ได้แก่ อดนอน ดื่มสุรา ความเครียด การทำงานหนัก หรือออกกำลังกายจนเหนื่อยมากเกินไป
- หลีกเลี่ยงกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่อาจทำให้เกิดอันตรายเมื่อมีอาการกำเริบได้ เช่น ขับรถ ว่ายน้ำ การขึ้นที่สูง การใช้ของมีคม การทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักรกลใหญ่ๆ งานช่างไฟ งานก่อสร้าง
- ดำเนินชีวิตประจำวันตามปกติ ออกกำลังกายให้พอเหมาะและสม่ำเสมอ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ พักผ่อนให้เพียงพอ
- ไปพบแพทย์สม่ำเสมอตามนัด เพื่อตรวจติดตามสาเหตุของอาการชักและตรวจอาการข้างเคียงที่อาจเกิดจากยากันชัก

ทั้งนี้ การป้องกันโรคลมชักที่ดีที่สุด คือ การตรวจหาโรคตั้งแต่เนิ่นๆ หากมีอาการที่อาจเป็นสาเหตุมาจากโรคลมชัก เช่น ความจำไม่ดีหรือสูญเสียความจำ เหม่อลอย วูบ เบลอ เคี้ยวปาก มือเกร็ง พูดติดขัด ควรไปพบแพทย์เฉพาะทางด้านสมองและระบบประสาททำการตรวจ เพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดโรคลมชัก และทำการรักษาตั้งแต่เนิ่นๆ ได้

นพ.ชาญวิทย์ อนุเคราะห์วิทยา
แพทย์ประสาทวิทยา
ศูนย์สมองและระบบประสาท

นัดหมายแพทย์

ปรึกษาทุกปัญหาสุขภาพแบบออนไลน์
ไม่เสียค่าใช้จ่าย